
ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER

EUROPEISKA RÅDET I LAEKEN

14–15 DECEMBER 2001

1. Samtidigt som Europeiska unionen inför sin gemensamma valuta, utvidgningen blir oåterkallelig och unionen inleder en viktig debatt om sin framtid har Europeiska rådet i Laeken den 14–15 december 2001 gett nya impulser för att stärka dynamiken i sin integrering.
2. Europeiska rådets överläggningar har föregåtts av en diskussion med Europaparlamentets ordförande, Nicole Fontaine, om de viktigaste frågorna på dagordningen.

I. UNIONENS FRAMTID

Laekenförklaringen

3. Med anledning av slutsatserna som antogs i Nice har Europeiska rådet antagit förklaringen i bilaga I. Denna förklaring och de framtidsutsikter som den öppnar utgör för medborgaren en avgörande etapp på vägen mot en union som är enklare samt starkare i sin strävan att nå sina väsentliga mål och mer närvarande i världen. För att se till att förberedelserna av nästa regeringskonferens blir så omfattande och öppna som möjligt har Europeiska rådet beslutat att sammankalla ett konvent vars ordförande skall vara Valéry Giscard d'Estaing och vice ordförandena Giuliano Amato och Jean-Luc Dehaene. Alla kandidatländerna kommer att delta i konventet. Parallellt med konventets arbete kommer ett forum att göra det möjligt att strukturera och utvidga den offentliga debatt som redan nu har inletts om unionens framtid.
4. Parallellt med arbetet i konventet kan ett antal åtgärder redan vidtas utan att fördragen ändras. I detta sammanhang välkomnar Europeiska rådet kommissionens vitbok om styrelseformerna liksom den avsikt som rådets generalsekreterare uttryckt att före Europeiska rådet i Barcelona lägga fram förslag som syftar till att anpassa rådets strukturer och sätt att fungera till utvidgningen. Europeiska rådet kommer att dra de operativa slutsatserna av detta vid sitt möte i Sevilla. Slutligen välkomnar Europeiska rådet slutrapporten om regelverkets kvalitet från den rådgivande arbetsgruppen på hög nivå (Mandelkerngruppen) och kommissionens meddelande om en enklare lagstiftning som bör leda till en konkret handlingsplan under första halvåret 2002.

Övergången till euro

5. Införandet av sedlar och mynt i euro den 1 januari 2002 utgör höjdpunkten i en historisk process som är av avgörande betydelse för uppbyggnaden av Europa. Alla åtgärder har vidtagits för att det fysiska införandet av euron skall bli en framgång. Användningen av euron på de internationella finansmarknaderna torde därigenom underlättas. Euroområdet utgör hädanefter en stabilitetsfaktor för de länder som inför euron genom att de skyddas mot spekulation och finansiell turbulens. Detta stärker den inre marknaden och bidrar till att sunda grundförutsättningar för en hållbar tillväxt bibehålls. Euron bidrar dessutom till att föra unionens medborgare närmare varandra genom att vara ett konkret och synligt uttryck för det europeiska projektet. Härvidlag välkomnar Europeiska rådet att rådet och Europaparlamentet nyligen antog en förordning, som syftar till att avsevärt minska kostnaderna för gränsöverskridande betalningar i euro.

Den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken

6. Europeiska rådet har antagit uttalandet i bilaga II om hur den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken skall göras operativ samt ordförandeskapets rapport. Tack vare den fortsatta utvecklingen av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP), förstärkningen av dess såväl civila som militära resurser och upprättandet av lämpliga strukturer inom ESFP, samt med anledning av konferenserna i Bryssel den 19 november 2001 om militära och polisiära resurser, kan unionen hädanefter leda krishanteringsoperationer. Unionens fasta avsikt är att snabbt slutföra överenskommelserna med Nato. Dessa kommer att förstärka Europeiska unionens resurser vid genomförandet av krishanteringsoperationer som omfattar alla Petersberguppgifterna. Genomförandet av överenskommelserna från Nice med parterna kommer också att förstärka unionens medel för att leda krishanteringsoperationer. Utvecklingen av de medel och resurser som står till dess förfogande kommer att göra det möjligt för unionen att successivt åta sig allt mer komplicerade operationer.

Utvidgning

7. Kommissionens dokument "Att lyckas med utvidgningen", de regelbundna rapporterna och de reviderade partnerskapen för anslutning utgör en stabil ram för framgången med anslutningsprocessen, som hädanefter är oåterkallelig. Europeiska rådet i Berlin upprättade en finansiell ram som möjliggör en utvidgning.

8. Under de senaste månaderna har avsevärda framsteg gjorts i förhandlingarna och vissa förseningar har hämtats in. Europeiska unionen är fast besluten att slutföra anslutningsförhandlingarna senast vid utgången av 2002 med de kandidatländer som är färdiga för anslutning, så att dessa skall kunna delta i valen till Europaparlamentet 2004 i egenskap av medlemmar. Ansökningarna kommer även fortsättningsvis att bedömas på grundval av ländernas egna meriter, i enlighet med differentieringsprincipen. Europeiska rådet förklarar sig godkänna rapporten från kommissionen som anser att Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern kan vara färdiga för anslutning om den nuvarande takten i förhandlingarna och reformerna upprätthålls i kandidatländerna. Europeiska rådet värdesätter Bulgariens och Rumäniens ansträngningar och uppmuntrar dem att fortsätta på denna väg. För att specifikt stödja dessa länder är det nödvändigt att förfoga över en exakt ram som innehåller en tidsplan och en anpassad färdplan, eftersom målet är att under 2002 inleda förhandlingarna med dessa länder om alla kapitel.
9. Kandidatländerna måste energiskt fortsätta sina ansträngningar, i synnerhet för att deras administrativa och rättsliga resurser skall nå upp till den nivå som krävs. Vid Europeiska rådet i Sevilla i juni 2002 kommer kommissionen att lägga fram en rapport om genomförandet av handlingsplanen för förstärkning av institutionerna.
10. Den färdplan som upprättades av Europeiska rådet i Nice är fortfarande tillämplig. Kommissionen kommer att från och med början av 2002 lägga fram gemensamma ståndpunkter om kapitlen jordbruk, regionalpolitik och budgetfrågor på grundval av det nuvarande regelverket och de principer som man beslutade om i Berlin. Arbetet med utformningen av anslutningsfördragen kommer att inledas under första hälften av 2002.
11. Europeiska rådet välkomnar de möten som nyligen hölls mellan ledarna för de grek- och turkcypriotiska folkgrupperna och uppmuntrar dem att fortsätta sitt arbete för att uppnå en övergripande lösning under överinseende av Förenta nationerna, i enlighet med relevanta resolutioner från Förenta nationernas säkerhetsråd.
12. Turkiet har gjort framsteg när det gäller att iaktta de politiska kriterier som har fastställts för anslutningen, särskilt genom den författningsändring som nyligen genomfördes. Möjligheten att inleda anslutningsförhandlingar med Turkiet har därigenom kommit närmare. Turkiet uppmanas att fortsätta med framstegen när det gäller att uppfylla de ekonomiska såväl som politiska kriterierna, särskilt i fråga om de mänskliga rättigheterna. Föranslutningsstrategin för Turkiet bör utgöra en ny etapp i analysen av i vilken mån landet är förberett för en anpassning till regelverket.

II. UNIONENS ÅTGÄRDER EFTER ATTENTATEN DEN 11 SEPTEMBER I FÖRENTA STATERNA

Unionens åtgärder i Afghanistan

13. Europeiska rådet välkomnar det avtal som undertecknades i Bonn den 5 december om de provisoriska arrangemang som skall gälla i Afghanistan i avvaktan på att permanenta statliga institutioner återinrättas. Det uppmanar samtliga afghanska grupperingar att genomföra detta avtal.

14. Europeiska rådet har åtagit sig att delta i det internationella samfundets ansträngningar att återupprätta stabilitet i Afghanistan på grundval av resultaten från konferensen i Bonn och relevanta resolutioner av Förenta nationernas säkerhetsråd. I detta sammanhang uppmantrar det utplaceringen av en internationell säkerhetsstyrka med uppdrag att, på grundval av en resolution av Förenta nationernas säkerhetsråd, bidra till säkerheten för de afghanska och internationella förvaltningar som inrättats i Kabul och dess omgivning, samt upprättandet och utbildningen av nya afghanska säkerhetsstyrkor och väpnade styrkor. Unionens medlemsstater är i färd med att undersöka i vilken omfattning de kan bidra till denna styrka. Deltagandet av unionens medlemsstater i denna internationella styrka kommer att ge en stark signal om deras vilja att i högre grad axla sitt ansvar när det gäller krishantering och på så sätt bidra till stabiliseringen i Afghanistan.

15. På grund av det afghanska folkets akuta behov är det humanitära biståndet fortfarande en absolut prioritering. Hjälptransporterna, särskilt till förmån för flyktingar och fördrivna personer, bör anpassas till hur situationen utvecklas och genomförs på det mest effektiva och samordnade sätt som är möjligt. Unionen har redan bidragit eller förklarat sig vara villig att bidra med 360 miljoner euro i humanitärt bistånd, varav 106 miljoner euro ur gemenskapens budget.

16. Mer än tjugo år av krig och politisk instabilitet har raserat det afghanska samhällets strukturer, fullständigt upplöst institutionerna, satt de offentliga myndigheternas funktion ur spel och lett till oerhörda mänskliga lidanden. Europeiska unionen kommer att bistå det afghanska folket och dess nya ledare att bygga upp landet på nytt och främja snabbast möjliga återgång till demokrati. Särskild uppmärksamhet bör ägnas kvinnornas situation. Ett kraftfullt samarbete och internationell samordning är nödvändigt för återanpassning och återuppbyggnad. Europeiska unionen har utsett Klaus-Peter Klaiber som särskild representant för Afghanistan som lyder under den höge representanten för GUSP. Unionen kommer att i Bryssel den 21 december dela ordförandeskapet vid det första mötet i den styrgrupp som skall stödja en politisk förnyelse i Afghanistan och i högre grad samordna givarnas ansträngningar inför den ministerkonferens som planeras äga rum i Tokyo i januari 2002. Vid dessa möten kommer unionen, särskilt tillsammans med Förenta staterna, de arabiska länderna och Japan, att åta sig att bidra till att täcka behoven.

Kampen mot terrorism

17. Europeiska unionen bekräftar sin fulla solidaritet med det amerikanska folket och det internationella samfundet i kampen mot terrorism med full respekt för individens fri- och rättigheter. Genomförandet av den handlingsplan som man beslutade om den 21 september fortlöper i enlighet med den fastställda tidsplanen. De framsteg som gjorts visar att målen kommer att uppnås. Enigheten om den europeiska arresteringsordern utgör ett avgörande framsteg. Den gemensamma definitionen av terrorism, upprättandet av förteckningar över terroristorganisationer, personer, terroristgrupper och terroristenheter, samarbetet mellan specialiserade avdelningar och de bestämmelser som antagits i fråga om frysning av tillgångar till följd av Förenta nationernas säkerhetsråds resolution 1373 är konkreta uttryck för kampen mot terrorism. Europeiska rådet uppmanar rådet och kommissionen att snabbt utarbeta ett program som syftar till att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna inför hotet om användning av biologiska och kemiska vapen. Detta samarbete kommer att ske inom ramen för Europeiska byrån för civila skyddsåtgärder.
18. Europeiska unionen lägger vikt vid att åtgärda de konsekvenser som attentaten den 11 september har haft för luftfartssektorn för att kunna ge en snabb och samordnad reaktion från samtliga medlemsstater. Europeiska unionen välkomnar att rådet har antagit en gemensam ståndpunkt om förordningen om luftfartssäkerhet.

III. UTVECKLING AVSEENDE EKONOMISKA OCH SOCIALA FRÅGOR SAMT HÅLLBAR UTVECKLING

Allmän ekonomisk situation och utsikter

19. Europeiska unionens ekonomi befinner sig i en period av dämpad tillväxt och osäkerhet på grund av kombinationen allmän avmattning och minskad efterfrågan. En gradvis återhämtning förväntas dock under 2002. De disponibla intäkterna ökar mot bakgrund av minskad inflation och sänkta skatter i flera länder. Finanspolitiken syftar till att bibehålla sunda offentliga finanser. Ett resultat av detta är en långsiktig räntesänkning, vilket kommer att bidra till att stimulera efterfrågan. De framsteg som redan har gjorts när det gäller att uppnå budgetbalans inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten kommer att ge finanspolitiken möjlighet att spela en positiv roll för att få bukt med avmattningen tack vare de stabiliserande faktorer som automatiskt träder i funktion, samtidigt som balansmålet bibehålls på medellång sikt. Förtroendet måste vila på ett konsekvent genomförande av den strategi för den ekonomiska politik som fastställs i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken, vilken huvudsakligen inriktas på makroekonomisk stabilitet och strukturreformer som syftar till att skapa sysselsättning och tillväxtpotential för unionen. Europeiska rådet har godkänt Ekofinrådets rapport om beskattning av sparande.

20. Europeiska rådet välkomnar resultaten av ministerkonferensen i Doha, där nya övergripande handelsförhandlingar inleddes på grundval av en strategi där liberalisering avvägs mot reglering och där hänsyn även tas till utvecklingsländernas intressen och främjandet av deras möjligheter till utveckling. Unionen är fast besluten att i förhandlingsrundan främja den sociala och miljömässiga dimensionen.

Lissabonstrategin

21. Vid Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002 kommer vi att sammanfatta de framsteg som vi har gjort mot det strategiska mål som fastställdes i Lissabon, nämligen att fram till 2010 bli den mest dynamiska kunskapsbaserade ekonomin i världen, med full sysselsättning och ökad social sammanhållning, och i fråga om de prioriterade åtgärderna fastställa de konkreta åtgärder som vi måste vidta för att genomföra denna strategi. Avmattningen i tillväxten gör det viktigare än någonsin att genomföra de strukturreformer som beslutades i Lissabon och Stockholm, och att tydligt visa Europas medborgare och företag att vårt program för ekonomiska och sociala frågor samt för hållbar utveckling fortfarande gäller. Vi bör använda de strukturella indikatorer som vi har enats om för att bedöma våra framsteg och koncentrera vår verksamhet. För att Europeiska rådet skall ges en fullständig överblick över situationen och konsekventa beslut kunna säkerställas bör de olika förberedelserna inriktas på Europeiska rådets vårmöte.
22. Efter Europeiska rådet i Stockholm har framsteg gjorts när det gäller de olika aspekterna av Lissabonstrategin. Trettio år av diskussioner har slutligen lett till enighet om europabolag. Enighet har nåtts om liberaliseringen av posttjänster och om paketet med direktiv om telekommunikation. Antagandet av ett antal ekonomiska och sociala strukturella indikatorer, bl.a. om kvalitet i arbetet och kampen mot fattigdom och social utslagning samt nyckelindikatorer avseende hållbar utveckling, kommer att ge en tydligare bild av varje enskild medlemsstats insatser. Kommissionen kommer att använda sig av dessa vid utarbetandet av sin sammanfattande rapport som skall läggas fram i januari 2002.

Sysselsättning

23. Lissabonstrategin syftar till att unionen åter skall kunna skapa full sysselsättning. Man måste påskynda ansträngningarna för att fram till 2010 uppnå den sysselsättningsgrad på 70 % som man beslutade om i Lissabon. Detta bör vara den europeiska sysselsättningsstrategins främsta mål. Arbetsmarknadens parter gav vid toppmötet om sociala frågor den 13 december 2001 uttryck för sin vilja att utveckla den sociala dialogen genom att före Europeiska rådet i slutet av 2002 gemensamt utarbeta ett flerårigt arbetsprogram. De har även insisterat på behovet av att utveckla och åstadkomma en bättre utformning av medlingsförfarandet på trepartsbasis om Lissabonstrategins olika aspekter. Överenskommelse har nåtts om att ett sådant toppmöte om sociala frågor hädanefter komma att äga rum före varje vårmöte i Europeiska rådet.

24. Europeiska rådet stöder den enighet som ministerrådet nått om riktlinjerna för sysselsättningen 2002, de enskilda rekommendationer som riktats till medlemsstaterna och den gemensamma rapporten om sysselsättningssituationen. Dessa beslut visar på unionens vilja att, trots världsekonomin avmattning, fortsätta sina ansträngningar att reformera arbetsmarknadens strukturer och uppnå målen full sysselsättning samt kvalitet i arbetet.

Förverkligande av den europeiska sociala modellen

25. När det gäller sociallagstiftning noterar Europeiska rådet med tillfredsställelse den politiska överenskommelse som rådet och Europaparlamentet nått om direktivet avseende "information till och samråd med arbetstagarna" och rådets politiska överenskommelse om en gemensam ståndpunkt om direktivet om "skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens". Europeiska rådet framhåller vikten av att förebygga och lösa sociala konflikter, särskilt gränsöverskridande sådana, genom frivilliga medlingsmekanismer och uppmanar kommissionen att lägga fram ett diskussionsunderlag om detta.
26. Europeiska rådet noterar med tillfredsställelse rådets slutsatser samt rådets och kommissionens gemensamma rapport om tjänster i allmänhetens intresse, som kommer att utvärderas på gemenskapsnivå med avseende på deras resultat och inverkan på konkurrensen. Europeiska rådet uppmuntrar kommissionen att fastställa en referensram för statligt stöd till företag som har i uppdrag att utföra tjänster i allmänhetens intresse.
27. Europeiska rådet noterar med intresse att hänsyn tagits till principen om jämställdhet mellan kvinnor och män i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och i Europa–Medelhavspartnerskapet liksom förteckningen över indikatorer på bristande jämställdhet i lönehänseende mellan kvinnor och män.
28. Den första gemensamma rapporten om social integration och definitionen av en uppsättning gemensamma indikatorer utgör viktiga delar i den politik som fastställdes i Lissabon för att utplåna fattigdom och främja social integration, inbegripet hälso- och sjukvård samt bostäder. Europeiska rådet framhåller nödvändigheten av att förbättra de statistiska metoderna och uppmanar kommissionen att successivt inbegripa kandidatländerna i denna process.

29. Europeiska rådet noterar den politiska överenskommelsen om att utvidga samordningen av de sociala trygghetssystemen till att även omfatta medborgare i tredje land och uppmanar rådet att snarast möjligt anta nödvändiga bestämmelser.
30. Europeiska rådet har tagit del av den gemensamma rapporten om pensioner från Kommittén för socialt skydd och Kommittén för ekonomisk politik. Väl avpassade pensioner, pensionssystemens hållbarhet och modernisering samt bättre tillgång till tilläggspensioner är av särskild vikt för att möta kommande behov. Europeiska rådet uppmanar rådet att anta en liknande strategi vid sammanställningen av rapporten om hälso- och sjukvård och äldreomsorg, mot bakgrund av kommissionens meddelande. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt vilka konsekvenser den europeiska integrationen får för medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem.

Forskning och utveckling

31. Europeiska rådet i Lissabon erinrade om vikten av att främja innovation, bl.a. genom att införa ett gemenskapspatent som skulle ha varit tillgängligt vid slutet av år 2001. Europeiska rådet anmodar rådet (inre marknaden) att den 20 december hålla ett möte för att med utgångspunkt i bland annat ordförandeskapets dokument och andra bidrag från medlemsstaterna enas om ett smidigt instrument, som innebär så låga kostnader som möjligt samtidigt som man iakttar principen om icke-diskriminering mellan företagen i medlemsstaterna och säkerställer en hög kvalitetsnivå.
32. Europeiska rådet välkomnar att rådet har antagit en gemensam ståndpunkt om det sjätte ramprogrammet för forskning och utveckling som är avsett att stärka det europeiska området för forskning.
33. Europeiska rådet bekräftar att det fäster stor strategisk vikt vid Galileo-projektet och välkomnar det beslut som fattades i Edinburgh av Europeiska rymdorganisationen att bidra med en finansiering på upp till ett belopp av 550 miljoner euro. Europeiska rådet uppmanar rådet att fullfölja arbetet för att kunna fatta ett beslut om finansiering av utvecklingsfasen fram till mars 2002 och anta en förordning senast i juni 2002 på grundval av granskningsrapporten från Price Waterhouse Coopers.

Hållbar utveckling och livskvalitet

34. Europeiska rådet har med tillfredsställelse noterat att rådet har antagit de centrala miljöindikatorer som kompletterar de sociala och ekonomiska strukturella indikatorerna inför kommissionens nästa sammanfattande rapport. Europeiska rådet kommer vid sitt kommande vårmöte i Barcelona att på denna grund och för första gången utvärdera genomförandet av strategin för hållbar utveckling.
35. Europeiska rådet välkomnar resultaten från konferensen i Marrakech om klimatförändringar. Unionen kommer beslutsamt att uppfylla sina åtaganden i Kyotoprotokollet och bekräftar sin vilja att detta protokoll träder i kraft före världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg, där Europeiska unionen har för avsikt att låta sig företrädas på högsta politiska nivå.
36. Europeiska unionen har ansträngt sig att uppfylla medborgarnas förväntningar när det gäller hälso- och sjukvård, konsumentskydd, säkerhet och livskvalitet. Europeiska rådet välkomnar alldeles särskilt inrättandet av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, Europeiska byrån för luftfartssäkerhet och Europeiska sjösäkerhetsbyrån. Kommissionen kommer inom kort att lägga fram ett förslag som syftar till att inrätta en europeisk byrå för järnvägssäkerhet. Europeiska rådet noterar att flera texter antagits som syftar till att öka konsumentskyddet inom områdena när det gäller produktsäkerhet, skuldsättning, normer för blodprodukter och återhållsam användning av antimikrobiella medel inom humanmedicin.

IV. ETT FÖRSTÄRKT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA

37. Europeiska rådet bekräftar sitt åtagande i fråga om de riktlinjer och mål som fastställdes i Tammerfors samt konstaterar att det, även om det går att notera vissa framåtskridanden, behövs nya uppslag och riktlinjer för att inhämta eftersläpningarna på vissa områden. Att hålla möten i rådet (rättsliga och inrikes frågor) med kortare mellanrum skulle bidra till att påskynda arbetet. Det är också viktigt dels att de beslut som unionen fattar snabbt införlivas i nationell lagstiftning, dels att de konventioner som ingåtts efter Maastrichtfördragets ikraftträdande ratificeras utan dröjsmål.

En genuint gemensam asyl- och invandringspolitik

38. Trots vissa genomförda satsningar, såsom Europeiska flyktingfonden, Eurodac-förordningen och direktivet om tillfälligt skydd, har framstegen visat sig vara mindre snabba och mindre betydande än avsett. Följaktligen bör en ny strategi utvecklas.
39. Europeiska rådet åtar sig att snarast på grundval av slutsatserna från Tammerfors anta en gemensam asyl- och invandringspolitik som upprätthåller den nödvändiga jämvikten mellan skydd för flyktingar enligt principerna i Genèvekonventionen från 1951, den legitima strävan efter ett bättre liv och unionens och dess medlemsstaters mottagningskapacitet.
40. En genuint gemensam asyl- och invandringspolitik förutsätter att följande instrument inrättas:
- Politik som rör migrationsströmmar skall integreras i Europeiska unionens utrikespolitik. Framför allt är det nödvändigt att ingå Europaavtal om återtagande med berörda länder på grundval av en ny prioriteringslista och en klar handlingsplan. Europeiska rådet begär att en handlingsplan skall utarbetas på grundval av kommissionens meddelande om illegal invandring och människohandel.
 - Ett europeiskt system för utbyte av information om asyl, migration och ursprungsländer. Genomförande av Eurodac och en förordning om effektivare tillämpning av Dublinkonventionen med snabba och effektiva förfaranden.
 - Gemensamma normer för asylförfaranden, mottagande och familjeåterförening, däribland påskyndade förfaranden när sådana är motiverade. I dessa normer bör man beakta nödvändigheten av att erbjuda stöd till asylsökande.
 - Specifika program för att bekämpa diskriminering och rasism.
41. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att senast den 30 april 2002 lägga fram ändrade förslag om asylförfaranden, familjeåterförening och "Dublin II-förordningen". Rådet uppmanas dessutom att påskynda sitt arbete med de övriga utkasterna om normer för mottagande och definition av begreppet "flykting" samt former för subsidiärt skydd.

En effektivare kontroll vid de yttre gränserna

42. En bättre förvaltning av kontrollen vid unionens yttre gränser kommer att bidra till kampen mot terrorism, människosmuggling och människohandel. Europeiska rådet uppmanar rådet och kommissionen att fastställa mekanismer för samarbete mellan de myndigheter som har i uppgift att kontrollera de yttre gränserna i syfte att utreda förutsättningarna för att inrätta en mekanism eller gemensamma myndigheter för kontroll av de yttre gränserna. Det uppmanar rådet och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att införa ett gemensamt identifieringssystem för viseringar samt undersöka möjligheten att inrätta gemensamma konsulat.

Eurojust och polissamarbete och straffrättsligt samarbete

43. Beslutet att inrätta Eurojust och införa de instrument som är nödvändiga för polissamarbetet – Europol, vars befogenheter har stärkts, Europeiska polisakademin och EU:s operativa specialgrupp med polischefer – utgör ett viktigt framsteg. Rådet uppmanas att med beaktande av mångfalden i de rättsliga systemen och traditionerna snarast granska kommissionens grönbok om en europeisk åklagarmyndighet. Europeiska rådet kräver att det snabbt införs ett europeiskt nätverk för att stimulera utbildning av tjänstemän inom rättsväsendet, vilket kommer att bidra till att utveckla förtroendet mellan aktörerna i det rättsliga samarbetet.

Kampen mot olaglig narkotikahandel

44. Europeiska rådet framhåller vikten av att intensifiera kampen mot olaglig narkotikahandel liksom det överhängande behovet av att före utgången av maj månad 2002 anta kommissionens förslag på området. Europeiska rådet förbehåller sig rätten att ta nya initiativ mot bakgrund av kommissionens rapport efter halva tiden om tillämpningen av unionens handlingsplan för att bekämpa olaglig narkotikahandel.

Harmonisering av lagstiftningen, ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden samt en europeisk arresteringsorder

45. Rambeslutet om kamp mot människohandel, en europeisk arresteringsorder och en gemensam definition av terrorism samt lägsta straffsatsar är ett viktigt framsteg. Man bör fortsätta ansträngningarna att övervinna svårigheterna i fråga om skillnaderna mellan de olika rättssystemen, bland annat genom att prioritera erkännande av rättsliga avgöranden på såväl det civilrättsliga som det straffrättsliga området. Så har till exempel harmoniseringen av familjerätten inneburit ett avgörande framsteg genom avskaffandet av de mellanliggande förfarandena genom erkännande av vissa domar och särskilt genom umgänsrätt över gränserna i fråga om barn.

V. YTTRE FÖRBINDELSER

Mellanöstern

46. Europeiska rådet antog uttalandet i bilaga III.

Västra Balkan

47. Europeiska unionen har tagit hela sitt ansvar för att uppmuntra och hjälpa länderna i regionen till fortsatta ansträngningar inom ramen för stabiliserings- och associeringsprocessen. Anslutningsperspektivet och unionens bistånd är centrala faktorer för att främja processen med respekt för mänskliga rättigheter, demokratiska principer och internationellt erkända gränser. Europeiska rådet välkomnar utnämningen av Erhard Busek till särskild samordnare för stabilitetspakten och tackar hans företrädare Bodo Hombach för hans viktiga bidrag till stabiliteten i området.
48. Unionen kommer att fortsätta att bidra till återuppbyggnad och stabilitet i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, främst genom att betona vikten av att Ohridavtalet genomförs fullt ut. Europeiska rådet välkomnar valet i Kosovo den 17 november, som markerade inledandet av det tillfälliga självstyret som gagnar alla folkgrupper och stabiliteten i enlighet med resolution nr 1244 från Förenta nationernas säkerhetsråd. Europeiska rådet framhåller det mandat som den höge representanten för GUSP har att uppmuntra en dialog mellan Belgrad och Podgorica för att finna en förhandlingslösning när det gäller den ställning som ett demokratiskt Montenegro skall ha i ett demokratiskt Förbundsrepubliken Jugoslavien.

Afrika

49. Ministermötet mellan Europa och Afrika i oktober bekräftade unionens solidaritet med den afrikanska kontinenten liksom dess engagemang i den dialog som inleddes i Kairo i maj 2000. Europeiska rådet välkomnar med stort intresse det nya partnerskap för Afrikas utveckling som i juli aviserades av flera afrikanska statschefer och som vittnar om deras beslutsamhet att integrera principerna om gott styre, ökat afrikanskt egenansvar och mänskliga rättigheter inom de afrikanska regeringarnas utvecklingspolitik. I detta avseende välkomnar Europeiska rådet konferensens resultat.
50. Europeiska rådet upprepar sitt fulla stöd till Lusakaavtalet och Arushaavtalet, vilka är den enda grunden för att länderna i regionen skall kunna uppnå ett varaktigt samförstånd och en verklig stabilisering. Därför värdesätter Europeiska rådet kommissionens åtagande att, med tanke på ett återupptagande av den interkongolesiska dialogen, i Bryssel i januari 2002 underteckna det nationella vägledande programmet för Demokratiska republiken Kongo, vilket ger en kraftfull signal om Europeiska unionens åtaganden till förmån för alla kongoleser.
51. Europeiska rådet upprepar sin stora oro över det försämrade läget i Zimbabwe och vädjar enträget till den zimbabwiska regeringen att omedelbart vidta alla åtgärder som kan förbättra läget, bland annat med tanke på de samråd som under de närmaste dagarna kommer att hållas på grundval av artikel 96 i Cotonouavtalet.

Ryssland

52. Vid toppmötet i Bryssel den 3 oktober 2001 fastställdes viktiga riktlinjer för det konkreta genomförandet av det strategiska partnerskapet mellan unionen och Ryssland: utarbetande av konceptet för ett gemensamt europeiskt ekonomiskt område; förstärkande av energidialogen; Kaliningrads särskilda situation, främst frågor om personers förflyttning och transitering, handelsfrågor, bland annat Rysslands anslutning till Världshandelsorganisationen. Europeiska unionen har åtagit sig att ytterligare intensifiera förbindelserna med Ryssland och förväntar sig väsentliga framsteg i alla dessa frågor. Dialogen om politiska frågor och säkerhetsfrågor bör ges ökat innehåll och ge konkreta resultat. Detta bör visa sig i gemensamma initiativ i frågor av gemensamt intresse (Västra Balkan, Mellanöstern). Man behöver också strukturera samarbetet mellan unionen och Ryssland på grundval av partnerskaps- och samarbetsavtalet i kampen mot den organiserade brottsligheten, narkotikahandeln, terrorism och olaglig invandring.

Utvecklingssamarbete

53. Europeiska unionen anser att bättre utsikter till tillväxt och utveckling kan erbjuda en solidare grund för fred och säkerhet. Europeiska rådet anmodar kommissionen och rådet att avlägga rapport om det sätt på vilket samordningen av den europeiska och internationella politiken kan förbättras för att främja utvecklingen, som bidrag till konferensen i Monterrey och världstoppmötet i Johannesburg.
54. Europeiska rådet ser med tillfredsställelse på rådets åtagande att diskutera metoder och tidsplan som möjliggör att var och en av medlemsstaterna uppnår Förenta nationernas mål på 0,7 % av BNI till offentligt utvecklingsbistånd samt åtagandet att fortsätta insatserna för att förbättra instrumenten för utvecklingssamarbete främst i kris- och konfliktdrabbade länder.
55. Europeiska rådet betonar nödvändigheten av att snabbare utbetala tillgängliga ekonomiska medel för utvecklingsstöd. För övrigt uppmanar Europeiska rådet rådet och kommissionen att undersöka inrättandet av en Europa-Medelhavsbank för utveckling.
56. Europeiska rådet välkomnar att det den 30 oktober i år anordnades en konferens om globaliseringens följder och att kommissionen fått i uppdrag att analysera dess finansiella aspekter, i synnerhet skuldnedskrivning och alternativa metoder för utvecklingsfinansiering.
57. I avvaktan på en övergripande överenskommelse om sätena för byråerna Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och Eurojust kan de påbörja sina verksamheter i Bryssel respektive Haag. Om en europeisk åklagarmyndighet inrättas kommer dess säte att fastställas i enlighet med bestämmelserna i beslutet av den 8 april 1965.

VI. ÖVRIGA BESLUT

58. Den dramatiska olyckan i S:t Gotthard efter den i Mont Blanc-tunneln manar till brådskande åtgärder för att föra över godstransporter från väg till järnväg. Kommissionen kommer att snarast möjligt lägga fram sina ramförslag om avgifter för utnyttjande av infrastrukturerna och om säkerheten i tunnarna. Som en preliminär lösning uppmanar Europeiska rådet kommissionen att lägga fram ett förslag för en förlängning av systemet med miljöpoäng, enligt protokoll nr 9 till Österrikes anslutningsakt för att före årets slut kunna avsluta kapitlet om transporter i anslutningsförhandlingarna.

59. Europeiska rådet förbinder sig att bibehålla en hög kärnsäkerhetsnivå i unionen. Europeiska rådet betonar starkt nödvändigheten av att man övervakar säkerheten och skyddet i kärnkraftverken. Det begär att medlemsstaternas experter på kärnenergi lämnar återkommande rapporter som utformas i nära kontakt med kommissionen.

Ratificering av det nya beslutet om egna medel

60. Europeiska rådet har med oro erfarit att några medlemsstater ännu inte har ratificerat det nya beslutet om egna medel. Europeiska rådet framhåller vikten av att man snarast införlivar besluten från Europeiska rådet i Berlin och anmodar enträget medlemsstaterna att slutföra ratificeringsförfarandena så snart som möjligt så att det nya beslutet om egna medel kan träda i kraft snarast.
61. Europeiska rådet har noterat de framlagda dokumenten och rapporterna samt de bifogade slutsatser som rådet har antagit (se bilaga V). Europeiska rådet uppmanar institutionerna att utan dröjsmål säkerställa den operativa uppföljningen av dessa och i förekommande fall fullt ut beakta de politiska riktlinjerna i dessa slutsatser.

**BILAGOR TILL
ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER**

**EUROPEISKA RÅDET I LAEKEN
14–15 DECEMBER 2001**

BILAGOR

- Bilaga I** Laekenförklaringen om Europeiska unionens framtid*Sidan 19*
- Bilaga II** Förklaring om hur den gemensamma europeiska säkerhets-
och försvarspolitiken skall göras operativ*Sidan 27*
- Bilaga III** Uttalande om situationen i Mellanöstern*Sidan 30*
- Bilaga IV** Dokument som lagts fram för Europeiska rådet i Laeken*Sidan 32*

LAEKENFÖRKLARINGEN OM EUROPEISKA UNIONENS FRAMTID

I. EUROPA VID ETT VÄGSKÅL

Under århundraden har folk och stater försökt att genom krig och med vapnens hjälp skaffa sig kontroll över den europeiska kontinenten. På denna kontinent som hade försvagats genom två blodiga krig och vars position i världen hade dalat växte det fram en medvetenhet om att endast fred och samråd kunde förverkliga drömmen om ett starkt och enat Europa. För att slutgiltigt besegra demonerna ur det förflutna startade man med en kol- och stålgemenskap, vilken senare kompletterades med andra ekonomiska verksamhetsgrenar, exempelvis jordbruk. Slutligen upprättades en verklig inre marknad med varor, personer, tjänster och kapital till vilken det år 1999 lades en gemensam valuta. Den 1 januari 2002 blir euron en daglig verklighet för 300 miljoner europeiska medborgare.

Europeiska unionen utvecklades alltså successivt. Till att börja med var det framför allt fråga om ett ekonomiskt och tekniskt samarbetsforum. För tjugo år sedan skedde en avsevärd förstärkning av den demokratiska legitimiteten, som därtills endast hade kommit till uttryck genom rådet, i och med de första direkta valen till Europaparlamentet. Under de senaste tio åren har arbetet pågått med att bygga upp en politisk union, och samarbete har inletts inom socialpolitik, politik som rör sysselsättning, asyl, immigration, polisväsende och rättsväsende, utrikespolitik och en gemensam säkerhets- och försvarspolitik.

Europeiska unionen är framgångsrik. Sedan mer än ett halvt sekel lever Europa nu i fred. Unionen, Nordamerika och Japan utgör de tre rikaste regionerna på planeten. Tack vare inbördes solidaritet mellan medlemmarna och en rättvis fördelning av frukterna av den ekonomiska utvecklingen har det skett en kraftig höjning av välfärdsnivån i de svagare regionerna inom unionen, så att dessa har kunnat hämta in en stor del av de rikare områdenas försprång.

Femtio år efter sin tillkomst närmar sig unionen emellertid ett vägskål, en brytpunkt i sin tillvaro. Europas enande står för dörren. Unionen står i begrepp att öppna sig för mer än tio nya, främst central- och östeuropeiska, medlemsstater och därmed definitivt vända ett av de mörkaste bladen i den europeiska historien: andra världskriget och Europas konstlade uppdelning därefter. Äntligen är Europa på väg att utan blodsutgjutelse bli en enda stor familj, ett sannskyldigt byte av skepnad som självfallet kräver en annan strategi än för femtio år sedan när sex länder startade processen.

Den demokratiska utmaningen för Europa

Samtidigt ställs unionen inför en dubbel utmaning; en inom de egna gränserna och en annan i omvärlden.

Inom unionen måste de europeiska institutionerna flyttas närmare medborgarna. Medborgarna står otvivelaktigt bakom unionens stora mål, men de ser inte alltid ett sammanhang mellan dessa mål och unionens dagliga verksamhet. De begär mindre tröghet, stelhet och, framför allt, mer effektivitet och öppenhet av de europeiska institutionerna. Många anser också att unionen måste ägna sig mer åt sina egna konkreta uppgifter och inte lägga sig i detaljer när det gäller angelägenheter som är av den karaktären att de bättre kan överlåtas åt valda företrädare för medlemsstaterna och regionerna. Vissa uppfattar detta till och med som ett hot mot den egna identiteten. Men kanske ännu viktigare: medborgarna anser att allt i alltför stor utsträckning avhandlas ovanför deras huvuden och de vill ha en bättre demokratisk kontroll.

Europas nya roll i en globaliserad värld

Även utanför sina gränser konfronteras Europeiska unionen med en snabbt föränderlig, globaliserad värld. Efter Berlinmurens fall såg det för ett kort ögonblick ut som om vi under en längre tid skulle leva i en stabil världsordning, fri från konflikter. De mänskliga rättigheterna skulle utgöra grundvalen för denna. Men bara några år senare är denna säkerhet som bortblåst. Den 11 september innebar ett brutalt uppvaknande. De negativa krafterna är inte ute ur bilden. Religiös fanatism, etnisk nationalism, rasism, terrorism gör sig alltmer gällande och regionala konflikter, fattigdom, underutveckling utgör en ständig grogrund för detta.

Vilken roll har Europa att spela i denna förändrade värld? Bör inte Europa, nu när det äntligen har enats, börja spela en ledande roll i en ny planetär ordning, som en makt som både är kapabel att spela en stabiliserande roll på global nivå och att fungera som en referenspunkt för en rad länder och folk? Europa som de humanistiska värdenas kontinent, Magna Charta, Bill of Rights, franska revolutionen, Berlinmurens fall. Frihetens, solidaritetens och framför allt mångfaldens kontinent, vilket innebär respekt för andras språk, kulturer och traditioner. Den enda gräns som Europeiska unionen drar gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Unionen är bara öppen för sådana länder som respekterar grundläggande värderingar om fria val, respekt för minoriteter och respekt för rättsstaten.

Nu när det kalla kriget är slut och vi lever i en globaliserad men samtidigt också mycket splittrad värld, måste Europa ta sitt ansvar för hur globaliseringen skall hanteras. Europa måste ikläda sig rollen av en makt som beslutsamt tar upp striden mot varje form av våld, terror, varje slags fanatism, men som inte heller blundar för de skriande orättvisorna i världen. Kort sagt, en makt som vill ändra förhållandena i världen så, att det inte bara gagnar de rika länderna utan även de fattigaste. En makt som vill ge globaliseringen en etisk inramning, dvs. placera denna i ett sammanhang av solidaritet och varaktig utveckling.

Den europeiske medborgarens förväntningar

Bilden av ett demokratiskt och globalt engagerat Europa ansluter på ett ypperligt sätt till medborgarnas önskemål. Många gånger har dessa framfört uppfattningen att de vill se unionen spela en större roll i fråga om rättvisa och säkerhet, bekämpning av gränsöverskridande brottslighet, kontroll av migrationsströmmar, mottagning av asylsökande och flyktingar från perifera konflikthärdar. De vill också se resultat i fråga om sysselsättning och kampen mot fattigdom och social utslagning liksom i fråga om den ekonomiska och sociala sammanhållningen. De kräver ett

samlat grepp över miljöförstöring, klimatförändringar, säkra livsmedel. Kort sagt, en rad gränsöverskridande problem som medborgarna instinktivt känner endast kan bemötas genom att man samarbetar. På samma sätt vill de också se mer av Europa i fråga om utrikes-, säkerhets- och försvarsfrågor, med andra ord bättre samordning av åtgärderna för att bekämpa brandhärdarna i och runt Europa, liksom i resten av världen.

Samtidigt anser samma medborgare att unionen går för långt och uppträder alltför byråkratiskt på en rad andra områden. En väl fungerande inre marknad och en gemensam valuta bör även fortsättningsvis utgöra hörnstenen i samordningen av den ekonomiska, finansiella och skattemässiga miljön utan att fördenskull medlemsstaternas egenart kommer i kläm. Nationella och regionala särdrag är ofta en konsekvens av historia eller tradition. De kan vara berikande. Vad med andra ord medborgarna betecknar som "gott styre" är skapandet av nya möjligheter, inte nya tvångströjor. Det viktiga är mer resultat, bättre svar på konkreta frågor och inte en europeisk superstat eller europeiska institutioner som ingriper på en mängd områden.

Medborgarna önskar kort sagt en tydlig, öppen, ändamålsenlig, demokratiskt styrd strategi inom gemenskapen. En strategi som gör att Europa växer till en förebild som visar vägen mot framtidens värld. En strategi som ger konkreta resultat i form av fler jobb, högre livskvalitet, mindre brottslighet, gedigen utbildning och bättre hälsovård. Det råder inget tvivel om att Europa därför måste förnya sig och genomföra reformer.

II. UTMANINGAR OCH REFORMER I EN FÖRNYAD UNION

Unionen måste bli mer demokratisk, öppen och effektiv. Och den måste finna ett svar på tre grundläggande utmaningar: Hur kan man på nytt föra medborgarna, i första hand ungdomen, närmare det europeiska projektet och de europeiska institutionerna? Hur kan man strukturera det politiska livet och det europeiska politiska utrymmet i en utvidgad union? Hur kan man bygga ut unionen till en stabiliserande faktor och en referenspunkt i den nya multipolära världen? För att kunna ge ett svar på detta krävs det ett antal riktade frågor.

En bättre fördelning och definition av behörighet i Europeiska unionen

Medborgarna bär ofta på förväntningar beträffande Europeiska unionen som denna inte alltid kan infria och omvänt har medborgaren ibland ett intryck av att unionen i alltför hög grad ger sig in på områden där dess agerande inte alltid är outhärligt. Det är alltså nödvändigt att förtydliga behörighetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna, att förenkla och att justera den mot bakgrund av nya utmaningar som unionen ställs inför. Detta kan både leda till att uppgifter återförs till medlemsstaterna och till att unionen tilldelas nya uppdrag eller att befintlig behörighet utvidgas, varvid man alltid måste ta hänsyn till jämlikheten och den inbördes solidariteten mellan medlemsstaterna.

Först måste vi ställa oss en rad frågor som gäller hur behörighetsfördelningen kan göras mer genomblickbar. Kan vi därvid införa en klarare åtskillnad mellan tre sorters behörighet: Unionens exklusiva behörighet, medlemsstaternas behörighet och behörighet som delas mellan unionen och medlemsstaterna? På vilken nivå utövas behörighet på effektivaste sätt? Hur kan därvid

subsidiaritetsprincipen tillämpas? Måste det inte anges att all behörighet som unionen inte ges genom fördragen endast faller under medlemsstaternas exklusiva behörighet? Och vad får detta för följder?

Därefter kommer en rad frågor som syftar till att inom denna förnyade ram, samtidigt som gemenskapens regelverk respekteras, undersöka huruvida behörigheten inte måste anpassas. Hur kan vi därvid låta medborgarnas förväntningar fungera som en ledstjärna? Vilka uppdrag leder detta till för unionens räkning? Och omvänt, vilka uppgifter är det bäst att vi överlåter åt medlemsstaterna? På vilket sätt är det nödvändigt att ändra fördraget för att anpassa det till olika politikområden? Hur kan man exempelvis utveckla en mer konsekvent gemensam utrikespolitik och en mer konsekvent försvarspolitik? Måste Petersberguppdragen åter aktualiseras? Vill vi integrera mer av det polisiära och straffrättsliga samarbetet till gemenskapen? Hur kan samordningen av den ekonomiska politiken stärkas, och hur kan vi intensifiera samarbetet i fråga om social integrering, miljö, hälsa, säkra livsmedel? Måste inte å andra sidan den dagliga administrationen och verkställigheten av unionens politik med större eftertryck överlåtas åt medlemsstaterna, och om de föreskrivs i deras konstitution, regionerna? Bör de inte få garantier för att deras behörighet inte kommer att beröras?

Slutligen infinner sig frågan hur man kan garantera att den nya behörighetsfördelningen inte leder till en smygande behörighetsutvidgning för unionens del eller till intrång på medlemsstaternas och, i förekommande fall, regionernas exklusiva behörighetsområden. Hur kan man samtidigt övervaka att den europeiska dynamiken inte avmattas? Även i framtiden måste ju unionen kunna reagera på nya utmaningar och tendenser och kunna undersöka nya politikområden. Måste artiklarna 95 och 308 i fördraget därför ses över mot bakgrund av gällande rättspraxis?

Förenkling av unionens instrument

Det är inte bara frågan om vem som skall göra vad som är viktig. Lika viktig är frågan om hur unionen handlar, vilka instrument den har till sitt förfogande. De successiva fördragsändringarna har varje gång lett till en stor ökning av antalet instrument. Och direktiven har undan för undan allt mer utvecklats i riktning mot detaljerad lagstiftning. Den centrala frågan gäller därför huruvida unionens olika instrument inte måste definieras bättre och deras antal minskas.

Med andra ord, bör det införas en åtskillnad mellan lagstiftande och verkställande åtgärder? Bör antalet lagstiftningsinstrument minskas: direkt gällande bestämmelser, ramlagstiftning och icke bindande instrument (yttranden, rekommendationer, öppen samordning)? Vore det önskvärt att ramlagstiftning oftare tillämpades och medlemsstaterna på så sätt fick större rörelsefrihet för att uppnå sina politiska mål? För vilken behörighet är öppen samordning och ömsesidigt erkännande de mest lämpliga instrumenten? Skall proportionalitetsprincipen även fortsättningsvis vara utgångspunkten?

Mer demokrati, öppenhet och effektivitet i Europeiska unionen

Europeiska unionen hämtar sin legitimitet ur de demokratiska värden som den står för, de mål den eftersträvar och den behörighet och de instrument som den förfogar över. Men det europeiska

projektet hämtar också sin legitimitet ur demokratiska, öppna och effektiva institutioner. Även de nationella parlamenten bidrar till legitimering av det europeiska projektet. I förklaringen om unionens framtid som bifogas Nice-fördraget understryks nödvändigheten av att undersöka deras roll i gemenskapsbygget. I största allmänhet inställer sig frågan om vilka initiativ vi kan ta för att utveckla ett europeiskt offentligt rum.

Den första frågan gäller dock hur vi kan utöka den demokratiska legitimiteten och öppenheten i de nuvarande institutionerna, en fråga som gäller för alla tre institutionerna.

Hur kan Europeiska kommissionens auktoritet och effektivitet förstärkas? Hur bör ordföranden för kommissionen utses, genom Europeiska rådet, genom Europaparlamentet eller genom medborgarnas direkta val? Bör Europaparlamentets roll förstärkas? Skall vi utvidga medbeslutanderätten? Bör formerna för val av ledamöter till Europaparlamentet ses över? Krävs det en europeisk valkrets eller bör vi även fortsättningsvis hålla oss till valkretsar som bestäms på nationell nivå? Kan de båda systemen kombineras? Måste rådets roll stärkas? Bör rådet agera på samma sätt i sin egenskap av lagstiftare som när det står för verkställigheten? Bör rådsmötena vara offentliga, åtminstone de som är av lagstiftande karaktär, för att få större öppenhet? Bör medborgaren ha bättre tillgång till rådets dokument? Hur kan slutligen balans och ömsesidig kontroll mellan institutionerna garanteras?

En andra fråga, som också hänger samman med den demokratiska legitimiteten, gäller de nationella parlamentens roll. Bör de vara representerade i en ny institution, vid sidan av rådet och Europaparlamentet? Skall de ha en kompletterande roll på de områden där Europa agerar, som Europaparlamentet saknar behörighet för? Skall de koncentrera sig på behörighetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna, exempelvis genom kontroll på förhand av att subsidiaritetsprincipen respekteras?

Den tredje frågan gäller hur vi kan effektivisera beslutsfattandet och institutionernas funktionssätt i en union med omkring trettio medlemsstater. Hur kan unionen bättre fastställa sina mål och prioriteringar och säkerställa att de genomförs på ett bättre sätt? Krävs det att fler beslut fattas med kvalificerad majoritet? Hur kan medbeslutandeförfarandet mellan rådet och Europaparlamentet förenklas och påskyndas? Kan den halvårsvisa rotationen av ordförandeskapet för unionen behållas? Vilken roll skall Europaparlamentet spela? Vad skall rådet i dess olika sammansättningar ha för roll och struktur? Hur kan man även öka konsekvensen i den europeiska utrikespolitiken? Hur förstärks en samarbetsdynamik mellan den höge representanten och den behörige kommissionsledamoten? Bör unionens representation utåt i internationella forum ytterligare utvidgas?

Vägen till en grundlag för de europeiska medborgarna

För ögonblicket har Europeiska unionen fyra fördrag. Unionens mål, behörighet och politiska instrument är utspridda i dessa fördrag. En förenkling är oundgänglig för att få större öppenhet till stånd.

Därvid inställer sig fyra serier av frågor. Den första gäller förenklingen av befintliga fördrag utan att innehållet ändras. Måste åtskillnaden upprätthållas mellan unionen och gemenskaperna ses över? Och uppdelningen i tre pelare?

Därefter kommer frågorna om en eventuell omstrukturering av fördragen. Måste det införas en åtskillnad mellan ett grundfördrag och övriga fördragsbestämmelser? Bör en sådan uppdelning införas? Kan detta leda till en åtskillnad mellan ändrings- och ratificeringsförfaranden för grundfördraget och övriga fördragsbestämmelser?

Vidare måste det övervägas huruvida stadgan om de grundläggande rättigheterna skall tas in i grundfördraget och om unionen skall ansluta sig till Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna tas i övervägande.

Slutligen infinner sig frågan huruvida denna förenkling och omstrukturering inte på sikt skulle kunna leda till att det antas en grundlagstext inom unionen. Vilka skulle utgöra de viktigaste beståndsdelarna i en sådan grundlag? De värderingar unionen står för, medborgarnas grundläggande rättigheter och skyldigheter, medlemsstaternas förhållanden i unionen?

III. SAMMANKALLANDET AV ETT KONVENT OM EUROPAS FRAMTID

I sin strävan att säkerställa en så bred och öppen förberedelse som möjligt av nästa regeringskonferens har Europeiska rådet beslutat att sammankalla ett konvent som består av de mest framträdande deltagarna i debatten om unionens framtid. Mot bakgrund av det föregående kommer detta konvent att få till uppgift att dryfta väsentliga problem som unionens framtida utveckling för med sig och att undersöka de olika tänkbara lösningarna.

Europeiska rådet har utsett Valéry Giscard d'Estaing till ordförande samt Giuliano Amato och Jean-Luc Dehaene till vice ordförande för konventet.

Sammansättning

Utöver ordföranden och hans två vice ordförande skall konventet bestå av 15 företrädare för medlemsstaternas stats- eller regeringschefer (1 per medlemsstat), 30 ledamöter av de nationella parlamenten (2 per medlemsstat), 16 ledamöter av Europaparlamentet och två företrädare för kommissionen. Kandidatländerna kommer att delta i full omfattning i konventets diskussioner. De kommer att vara representerade på samma villkor som medlemsstaterna (en företrädare för regeringen och två ledamöter av det nationella parlamentet) och delta i överläggningarna, dock utan att kunna förhindra en konsensus som utkristalliserar sig mellan medlemsstaterna.

Konventets ledamöter kan endast vid frånvaro låta sig ersättas av suppleanter. Dessa utnämns på samma sätt som de ordinarie ledamöterna.

Konventets presidium skall bestå av ordföranden, de två vice ordförandena för konventet och nio av konventets ledamöter (företrädarna för alla de regeringar som under konventet innehar ordförandeskapet för rådet och det tillträdande ordförandeskapet, två företrädare för de nationella parlamenten, två företrädare för Europaparlamentets ledamöter och två företrädare för kommissionen).

Följande skall inbjudas som observatörer: tre företrädare för Ekonomiska och sociala kommittén tillsammans med tre företrädare för arbetsmarknadens parter i Europa; för Regionkommittén

sex företrädare (som skall utses av Regionkommittén bland regionerna, städerna och de regioner som har lagstiftande behörighet); EU-ombudsmannen. Ordföranden för domstolen och ordföranden för revisionsrätten har rätt att yttra sig på uppmaning av konventets presidium.

Diskussionernas varaktighet

Konventet kommer att hålla sin inledningssession den 1 mars 2002. Vid det tillfället väljer det sitt presidium och arbetssätt. Diskussionerna kommer att avslutas efter ett år, i god tid så att ordföranden för konventet kan lägga fram resultatet för Europeiska rådet.

Arbetssätt

Ordföranden förbereder de inledande diskussionerna i konventet genom att dra lärdomar av den offentliga debatten. Presidiet spelar en pådrivande roll och lägger en första grund för konventets verksamhet.

Presidiet kan anlita kommissionens tjänster och konsultera experter som det självt väljer beträffande alla tekniska spörsmål som det anser kräver en närmare undersökning. Det kan bilda särskilda grupper i detta syfte.

Rådet kommer att fortlöpande hålla sig underrättat om diskussionerna i konventet. Ordföranden för konventet avlägger vid varje Europeiskt råd muntlig rapport om diskussionernas utveckling, och kan på så sätt samtidigt ta del av stats- eller regeringschefernas uppfattningar.

Konventet kommer att församlas i Bryssel. Konventets debatter och alla officiella handlingar är offentliga. Konventet använder unionens elva arbetsspråk.

Slutdokument

Konventet kommer att studera de olika frågorna. Det skall upprätta ett slutdokument som kan innehålla antingen olika alternativ, med angivande av det stöd som alternativen har fått, eller rekommendationer om enighet föreligger.

Tillsammans med resultatet från de nationella debatterna om unionens framtid kommer slutdokumentet att tjäna som utgångspunkt för diskussionerna i regeringskonferensen, som fattar de slutgiltiga besluten.

Forum

För att bredda debatten och engagera samtliga medborgare kommer det att finnas ett forum som står öppet för organisationer som representerar det civila samhället (parterna på arbetsmarknaden, näringslivet, icke-statliga organisationer, universitetsvärlden osv.). Det kommer att vara ett strukturerat nätverk av organisationer som regelbundet informeras om konventets diskussioner. Deras bidrag kommer att fogas till debatten. I former som presidiet närmare fastställer kommer deras uppfattning eller deras råd att kunna inhämtas i särskilda frågor.

Sekretariat

Presidiet skall bistås av ett sekretariat för konventet som rådets generalsekretariat står för. Med detta kan kommissionens och Europaparlamentets experter införlivas.

FÖRKLARING OM HUR DEN GEMENSAMMA EUROPEISKA SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIKEN SKALL GÖRAS OPERATIV

- A.** I Nice och Göteborg åtog sig Europeiska rådet att göra Europeiska unionen snabbt operativ och att fatta beslut om detta senast vid Europeiska rådet i Laeken. Vid Europeiska rådets extra möte den 21 september bekräftades detta mål: "Det är genom att utveckla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och genom att göra den gemensamma europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP) operativ så snart som möjligt som unionen kommer att vara som mest effektiv."

Tack vare att utvecklingen av ESFP har förts vidare och att dess resurser har stärkts både civilt och militärt samt att lämpliga strukturer har inrättats inom ESFP kan unionen hädanefter genomföra krishanteringsoperationer. Utvecklingen av de medel och resurser som unionen skall disponera kommer att ge den möjlighet att åta sig allt svårare uppdrag. Besluten att använda dessa resurser kommer att fattas från fall till fall, varvid tillgängliga medel och resurser kommer att vara avgörande.

- B.** Dessa resurser är ett resultat av de väsentliga framstegen sedan Europeiska rådet i Köln och Helsingfors.

RESURSER

Vid konferenserna om de militära och polisiära resurserna gjordes framsteg i riktning mot ett förverkligande av resursmålen. Medlemsstaterna kom med frivilliga bidrag på grundval av nationella beslut. Utvecklingen av dessa militära resurser innebär inte att det skapas en europeisk armé. De europeiska stater som är medlemmar av Nato men inte ingår i Europeiska unionen samt EU:s andra kandidatländer gjorde utfästelser om ytterligare mycket värdefulla polisiära och militära bidrag i syfte att förbättra de europeiska resurserna.

STRUKTURER OCH FÖRFARANDEN

På grundval av den politik och det övningsprogram som har godkänts har unionen börjat pröva dessa strukturer och förfaranden för civila och militära krishanteringsoperationer. Europeiska unionen har upprättat strukturer och förfaranden för krishantering som ger möjlighet att analysera, planera, besluta och, där Nato inte är engagerat, att påbörja och genomföra militära krishanteringsoperationer.

ÖVERENSKOMMELSER MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH NATO

Unionens krishanteringsresurser har stärkts genom att samråd, samarbete och öppenhet har vidareutvecklats mellan de båda organisationerna när det gäller krishanteringen på västra Balkan.

ÖVERENSKOMMELSER MED PARTNERNA

Genomförandet av överenskommelser med de europeiska stater som är medlemmar av Nato men inte ingår i Europeiska unionen samt Europeiska unionens andra kandidatländer liksom med Kanada, Ryssland och Ukraina har fortsatt.

- C. Betydande framsteg bör göras för att ge Europeiska unionen möjlighet att genomföra krishanteringsoperationer som omfattar alla Petersberguppgifter, bland annat de mest krävande operationerna när det gäller omfattning, förberedelse och svårighet.

BALANSERAD UTVECKLING AV DE MILITÄRA OCH CIVILA RESURSERNA

En balanserad utveckling av de militära och civila resurserna är nödvändig för unionens effektiva krishantering. Detta innebär en nära samordning mellan alla såväl civila som militära medel och instrument som står till unionens förfogande.

Förstärkningen av de militära resurserna i enlighet med den europeiska handlingsplanen för att åtgärda de brister som har konstaterats och genomförandet av övningspolicyn kommer att bli nödvändiga för att ge unionen möjlighet att successivt genomföra mer komplicerade operationer. Det bör erinras om betydelsen av att anta mekanismen för utveckling av militära resurser för att bland annat undvika allt onödigt dubbelarbete och, för de berörda medlemsstaterna, beakta Natos process för försvarsplanering och processen för planering och översyn inom PFF.

Handlingsplanen för polisen kommer att genomföras för att ge unionen möjlighet att snabbt kunna sätta igång polisoperationer. Unionen kommer att fortsätta sina insatser för att utforma de medel som krävs för att snabbt uppnå konkreta mål och genomförande av dessa på följande områden: rättsstaten, civil förvaltning och räddningstjänst.

För att nå dessa mål kommer unionen och särskilt de berörda ministrarna att söka lösningar och nya samarbetstillfällen för att utveckla nödvändiga resurser i enlighet med denna rapport samtidigt som resurserna utnyttjas på bästa sätt.

SLUTGILTIG UTFORMNING AV ÖVERENSKOMMELSERNA MED NATO

Unionen räknar med att slutgiltigt utforma säkerhetsöverenskommelserna med Nato och sluta avtal om garantin om tillgång till alliansens operativa planering, i förväg fastställda tillgängliga medel och resurser från Nato och fastställande av en rad ledningsalternativ som unionen har till sitt förfogande. Dessa avtal är väsentliga för ESFP och kommer att på ett betydande sätt öka unionens resurser.

GENOMFÖRANDE AV ÖVERENSKOMMELSER MED PARTNERNA

Genomförandet helt och fullt av överenskommelserna från Nice med de femton och de sex, deras ytterligare bidrag till de civila och militära resurserna samt deras deltagande i en krishanteringsoperation enligt dessa arrangemang (bland annat genom att det vid insatser inrättas en kommitté för bidragande länder) kommer att markant stärka de krishanteringsinsatser som unionen genomför.

UTTALANDE OM SITUATIONEN I MELLANÖSTERN

I denna ytterst allvarliga situation måste var och en ta sitt ansvar: det är nödvändigt att få slut på våldet.

Freden kan endast grundas på Förenta nationernas resolutioner 242 och 338 och på:

- Att Israels oförytterliga rätt att leva i fred och säkerhet inom internationellt erkända gränser åter bekräftas och erkänns fullständigt.
- Att en livskraftig, självständig och demokratisk palestinsk stat skapas och ockupationen av de palestinska områdena upphör.

För att förhandla, för att utrota terrorismen och för att skapa fred, måste Israel ha en motpart som endast kan vara den palestinska myndigheten och dess valde president Yassir Arafat. Förmåga att bekämpa terrorismen får inte försvagas. Europeiska unionen upprepar sin vädjan till den palestinska myndigheten om att göra allt för att förhindra terrorhandlingar.

Europeiska unionen erinrar om följande åtaganden som parterna anmodas göra:

- Den palestinska myndigheten: upplösa Hamas och Islamiska Jihads terroristnät samt gripa alla misstänkta och ställa dem inför rätta; utfärda en offentlig vädjan på arabiska om att intifadan skall upphöra.
- Den israeliska regeringen: dra tillbaka de militära styrkorna och upphöra med utomrättsliga avrättningar; dra tillbaka avspärningarna och alla restriktioner som det palestinska folket har ålagts; stoppa nya bosättningar och operationer som riktas mot palestinsk infrastruktur.

Genomförandet av dessa åtaganden kräver en beslutsam insats samtidigt från den palestinska myndighetens sida och från Israel.

Ett omedelbart och villkorslöst genomförande av Tenet-planen om eldupphör och Mitchell-kommissionens rekommendationer är fortfarande vägen för att återuppta den politiska dialogen.

Europeiska unionen är fortfarande övertygad om att inrättandet av en opartisk övervakningsmekanism skulle tjäna parternas intresse. Unionen är redo att aktivt delta i en sådan mekanism.

Beslutsamma och samordnade åtgärder av Europeiska unionen, Förenta nationerna, Förenta staterna och Ryska federationen samt de mest berörda arabländerna är absolut nödvändiga och brådskande. I detta syfte har Europeiska rådet gett i uppdrag åt den höge representanten Javier Solana att fortsätta lämpliga kontakter.

Unionen fäster stor vikt vid ett ekonomiskt stimulansprogram som inriktas på Palestina som en uppmuntran till fred.

Europeiska unionen kommer att fortsätta sina ansträngningar för att två stater, Israel och Palestina, skall kunna leva sida vid sida i fred och säkerhet.

Freden i Mellanöstern kan endast vara fullständig om den omfattar Syrien och Libanon.

**DOKUMENT SOM LAGTS FRAM FÖR
EUROPEISKA RÅDET I LAEKEN**

- Strategidokument och rapport från kommissionen om varje kandidatlands framsteg på vägen mot anslutning
(14117/01)
- Rådets slutsatser (allmänna frågor) av den 10 december 2001 om utvidgningen
(15059/01 + REV 1 (en))
- Ordförandeskapets rapport om Europeiska unionens åtgärder till följd av attentaten i Förenta staterna
(14919/1/01 REV 1)
- Ordförandeskapets rapport om den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken
(15193/01 + COR 1 (de) + COR 2 (en))
- Ordförandeskapets rapport om utvärderingen av genomförandet av slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors
(14926/01 + COR 1 (fr) + COR 2 (it))
- Kommissionens meddelande om halvårsuppdateringen av resultattavlan för framstegen i skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen (andra halvåret 2001)
(13554/01)
- Rådets slutsatser (inre marknaden, konsumentfrågor och turism) om tjänster i allmänhetens intresse
(14866/01)
- Kommissionens rapport om tjänster i allmänhetens intresse
(13235/01)
- Ordförandeskapets rapport om den inre marknaden för el och gas
(14943/01 + COR 1 (fr, es))
- Rådets rapport (Ekofin) om den ekonomiska situationen
(15232/01)

- Rapport från rådet (Ekofin) till Europeiska rådet om beskattning av sparande
(15325/01 + COR 1 (fr) + COR 2 (de) + COR 3 (en))
- Rådets slutsatser om miljörelaterade huvudindikatorer för hållbar utveckling för att övervaka framsteg i genomförandet av EU:s strategi för hållbar utveckling
(14589/01 + COR 1 (en))
- Rådets (miljö) slutsatser om strategin för hållbar utveckling (uppföljning av de miljörelaterade aspekterna från Europeiska rådet i Göteborg)
(15280/01)
- Rådets (miljö) slutsatser om internationell miljöförvaltning
(15281/01)
- Gemensam rapport (rådet och kommissionen) om sysselsättningen 2001
(13421/01)
- Rådets beslut (sysselsättning och socialpolitik) om riktlinjerna för medlemsstaternas sysselsättningspolitik 2002
(14912/01 + COR 1 (en))
- Kommissionens rekommendation till rådets rekommendation om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik
(14911/01)
- Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik): Sysselsättnings- och socialpolitik: En ram för investeringar i kvalitet (indikatorer för kvalitet i arbetet)
(14913/01 + ADD 1)
- Meddelande från kommissionen: Sysselsättnings- och socialpolitik: En ram för investeringar i kvalitet – Rapport från sysselsättningskommittén
(14263/01)
- Gemensam rapport om mål och arbetsmetoder på pensionsområdet från Kommittén för socialt skydd och Kommittén för ekonomisk politik
(14098/01 + COR (nl))
- Meddelande från kommissionen om den framtida utvecklingen av den sociala tryggheten på lång sikt: Trygga och stabila pensioner
(10672/01)
- Rapport från kommittén för socialt skydd om indikatorer för fattigdom och social utslagning
(13509/01 + ADD 1 REV 2)

- Gemensam rapport från kommissionen och rådet om social integration
(15223/01 + COR 1 (it) + COR 2 (fr) + COR 3 (fi) + ADD 1 + ADD 2)
- Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik) om förslaget till förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen: Parametrar för modernisering av förordning (EEG) nr 1408/71
(15045/01 + COR 1 (en))
- Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik) om förslaget till förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen – Utvidgning av förordning (EEG) nr 1408/71 till att omfatta medborgare i tredje land (rättslig grund)
(15056/01)
- Meddelande från kommissionen: Artikel 299.2: Genomförande av strategin för hållbar utveckling i de yttersta randområdena – Framsteg som gjorts och arbetsprogram med vägledande tidsplan
(15246/01)
- Rapport från Mandelkern-gruppen om förenklad administration
(14654/01)
- Meddelande från kommissionen: "En bättre och enklare lagstiftning"
(15225/01)
- Rapport från kommissionen: Bättre lagstiftning 2001
(15181/01)
- Att förbereda rådet för utvidgningen: Lägesrapport från generalsekreteraren/den höge representanten
(15100/01)
- Rådets rapport (allmänna frågor) om genomförandet av Europeiska unionens gemensamma strategi avseende Ukraina
(15195/01)

